

Γλώσσα Β΄ Δημοτικού

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Ζωή Γαβριλίδου , Επίκουρη Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης Μαρία Σφυρόερα , Επίκουρη Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης Λουκία Μπεζέ , Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	Άννα Παγοροπούλου , Επίκουρη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών Νικόλαος Κουτσός , Σχολικός Σύμβουλος Ιωάννης Μπάρτζης , Εκπαιδευτικός
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	Αγγελική Τσαμπάζη
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	Άντα Γανώση , Σκιτσογράφος - Εικονογράφος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	Πέτρος Μπερερής , Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Χρήστος Παπαρίζος , Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	Μαρία Γ. Καράμπελα , Εκπαιδευτικός
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	Παναγιώτης Γράβθαλος , Εικαστικός καλλιτέχνης
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.

Γ' Κ.Π.Σ. / Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Δημήτριος Γ. Βλάχος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το Δ.Ε.Π.Π.Σ. και τα Α.Π.Σ. για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Οικονόμου
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Ζωή Γαβριηλίδου Μαρία Σφυρόερα Λουκία Μπεζέ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε.

Γλώσσα Β΄ Δημοτικού

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΛΩΝΩ

Περιεχόμενα

Σελίδα

9 «Που λες, είδα...»	7
10 ΠΡΟΣΟΧΗ! Τι λέει εκεί;	15
11 Τι βιβλίο είναι αυτό;	25
12 Ποπό! Κόσμος που περνά!	39
13 Μεσ στο μουσείο	47
14 Με προσκαλούν και προσκαλώ	57
15 Αλληλογραφώ	67
16 Νιώθω	75
Γλωσσάριο	85

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

μόλις γυρίσαμε από τη Χωχαρούπα. Είναι μια χώρα με καταγάλανο ουρανό. Τα σπίτια είναι χαμηλά και ψεύτικα. Η Χωχαρούπα έχει μεγάλα πάρκα με ψηλά δέντρα και γίγαντες και με μυρωδάτα λουλούδια. Τα παιδιά είναι πάντα γελαστά, φορούν χρωματιστά καπέλα και διαβάζουν ενδιαφέροντα βιβλία. Εκεί συνάντησα και ένα περίεργο ζώο, το χωχαρουπάκι. Είναι πολύχρωμο και ουράνιο τόξο, έχει κίτρινα αυτιά, πορτοκαλί μύτη, μια φουντωτή ουρά και σκιουράκι, και μιλά με ειγανή και τραγουδιτή φωνή.

Καλό μου ημερολόγιο, νομίζω ότι δε θα ξεχάσω ποτέ αυτό το ταξίδι!

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να βρίσκεις τις λέξεις και τις φράσεις που μας βοηθούν να περιγράψουμε.
- ✓ Να περιγράφεις κάτι που είδες ή φαντάστηκες.
- ✓ Ποιες λέμε **αντίθετες** και ποιες **συνώνυμες** λέξεις.
- ✓ Να σχηματίζεις επίθετα που δηλώνουν «περισσότερο από».
- ✓ Να κλίνεις τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ας**.
- ✓ Να ξεχωρίζεις το **τον** από το **των**.
- ✓ Να διαβάζεις και να γράφεις σωστά δύο ή περισσότερα σύμφωνα στη σειρά.

Όταν γύρισε από τη Χωχαρούπα, η Χαρά ζωγράφισε στο ημερολόγιό της τη διπλανή εικόνα και έγραψε τις εντυπώσεις της.

1

Διάβασε όσα έγραψε η Χαρά στο ημερολόγιό της και πες:

- ☀ Πώς είναι τα σπίτια, τα πάρκα, τα δέντρα και τα λουλούδια στη Χωχαρούπα;
- ☀ Πώς είναι τα παιδιά στη Χωχαρούπα;
- ☀ Τι φορούν;
- ☀ Πώς είναι ο ουρανός της Χωχαρούπας;
- ☀ Πώς είναι το χωχαρουπάκι;

Μάθε να γράφεις **σωστά** την τελευταία πρόταση από το ημερολόγιο της Χαράς.

Παρατήρησες ότι οι λέξεις με τα **μπλε** γράμματα στο κείμενο της Χαράς σε βοήθησαν να καταλάβεις **πώς** είναι η Χωχαρούπα; Τις λέξεις αυτές τις λέμε **επίθετα**.

Πήγαινε στη σελίδα 51 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε τις **ασκήσεις 1** και **2**.

2

Ο Λουκάς και η Γαλήνη παρατήρησαν άλλα πράγματα στη Χωχαρούπα. Έλεγαν και ξαναέλεγαν για μια μηχανή που είχαν δει... Παρατήρησε την εικόνα και διάβασε τα δύο κείμενα.

Που λες, είδα μια μηχανή με καλώδια, λαμπάκια και ένα κουμπί. Είχε κεραία, τρύπες, ακουστικό και αριθμούς.

Που λες, είδα μια μαύρη μηχανή με στριφογυριστά καλώδια, με κίτρινα λαμπάκια και ένα μεγάλο πορτοκαλί κουμπί. Στο πάνω μέρος είχε μια κόκκινη κεραία και μια κόκκινη λάμπα. Πιο χαμηλά είχε μία σειρά από τρύπες, στο δεξιό μέρος είχε ένα πράσινο ακουστικό και στο κάτω μέρος είχε κάτι που έμοιαζε με ρολόι με μεγάλους αριθμούς.

Ποιο από τα δύο κείμενα μας βοηθά να καταλάβουμε καλύτερα πώς είναι η μηχανή;

Ποιες λέξεις βοηθούν να περιγράψουμε τη μηχανή;

Βάλε αυτές τις λέξεις σε κύκλο.

- 3** Διάλεξε για κάθε ουσιαστικό δύο **επίθετα** που του ταιριάζουν. Ένωσε τα επίθετα αυτά με την εικόνα.

Έπειτα μάθε να τα γράφεις σωστά.

ΕΠΙΘΕΤΑ

λεπτός χοντρός αδύνατος όρθιος καθιστός

μονόχρωμη πολύχρωμη μεγάλη μικρή

ωραίο παλιό άσχημο καινούριο

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

κύριος

ομπρέλα

σπίτι

Τώρα πήγαινε στη σελίδα 52 στο **Τετράδιο Εργασιών**. Στην **άσκηση 3** θα βρεις επίθετα, για να περιγράψεις και εσύ κάτι.

4

Τα επίθετα που **δε** διάλεξες για να περιγράψεις τον κύριο, την ομπρέλα και το σπίτι είναι τα **αντίθετα** αυτών που διάλεξες.

Βάγια, έχουμε επίθετα που σημαίνουν το αντίθετο. Όμως τα επίθετα **λεπτός** και **αδύνατος** δε σημαίνουν το ίδιο;

Ναι, σημαίνουν περίπου το ίδιο και λέγονται **συνώνυμα**.

Για να βρεις **αντίθετα** και **συνώνυμα** επίθετα, πήγαινε στις ασκήσεις **4** και **5**, στις σελίδες 53 και 54 του **Τετραδίου Εργασιών**.

5

Χρήσιμες λέξεις τα **επίθετα!**
Μας βοηθούν να λέμε **πώς** είναι κάτι,
δηλαδή να το **περιγράφουμε**.
Θα σας δείξω όμως και έναν άλλο τρόπο
για να περιγράφετε!

Η Χαρά έγραψε στο ημερολόγιό της:

Τα **σπίτια** είναι **χαμηλά σαν** ψεύτικα.
Η Χωχαρούπα έχει **μεγάλα** πάρκα με **ψηλά**
δέντρα **σαν** γίγαντες...
...το χωχαρουπάκι. Είναι **πολύχρωμο**
σαν ουράνιο τόξο,
έχει ... μια **φουντωτή** ουρά **σαν**
σκιουράκι...

Αυτή η πράσινη
λεξούλα, το **σαν**,
μας βοηθά να
καταλαβαίνουμε και
να λέμε με τι μοιάζει
κάτι, δηλαδή να
φτιάχνουμε
παρομοιώσεις.

6

Διάβασε και πες με τι μοιάζει ο Μέγας Καρχαρίας.
Η λέξη **σαν** θα σε βοηθήσει...

Ο Μέγας Καρχαρίας, μακρύς σαν λεωφορείο, φαρδύς σαν βυτιοφόρο,
δυνατός σαν άρμα, γρήγορος σαν πύραυλος, είναι νικητής σε κάθε πά-
λη. Γι' αυτό και τον ονόμασαν Μεγάλο!

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, «Τριγωνοψαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία», εκδ. Πατάκη

Στο περιγιάλι το κρυφό κι άσπρο σαν περιστέρι...

Γιώργος Σεφέρης

Τη δροσιά κάνει να λάμπει σαν διαμάντι στα κλαριά.

Κωστής Παλαμιάς